

Asia

**Komission työohjelma 2017**

Kokous

-

U/E/UTP-tunnus

**Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Komissio julkisti 25.10.2016 ensi vuoden työohjelmansa ”*Delivering a Europe that protects, empowers and defends*”. Toimielinten yhteinen julistus tulevan vuoden prioriteeteista ja lainsäädäntöprosessissa ensisijaisina pidettävistä hankkeista on määrä hyväksyä yleisten asioiden neuvostossa 13.12.2016. Julistusta valmistellaan 15.11.2016 yleisten asioiden neuvostossa, jossa komissio esittelee työohjelmansa.

**Suomen kanta**

Suomi on vaikuttanut komission työohjelmaan 2017 sekä suoran yhteydenoton pääosastoille ja pääsihteeristöön että osana neuvoston toimintaa parempaa lainsäädäntöä koskevan uuden toimielinten välisen sopimuksen puitteissa.

Komission työohjelma vastaa painotuksiltaan pääosin Suomen tavoitteita. Suomi on ennakkovaikuttamisessaan korostanut, että vuonna 2017 komission tulee edelleen keskittyä muuttoliikkeeseen vastaamiseen, kasvun, kestävä kehityksen ja vakauden edistämiseen (ml. digitaaliset ja palveluiden sisämarkkinat, kiertotalous, biotalous sekä tuleviin rahoituskehysneuvotteluihin valmistautuminen), ulkoisen toiminnan ja niin ulkoisen kuin sisäisen turvallisuuden vahvistamiseen. Sääntelyn toimivuuden ja yhteisten arvojen edistämisen tulee olla toiminnan lähtökohtana.

Suomi pitää hyvänä sitä, että komissio keskittyy isojen asiakokonaisuuksien edistämiseen (Junckerin 5-vuotiskaudelle asettamat kymmenen prioriteettia, jotka heijastavat Eurooppa-neuvoston strategista agendaa) ja pitää parempaa sääntelyä kaikkea toimintaansa ohjaavana prioriteettina. Euroopan unionin on keskityttävä olennaisimpiin kysymyksiin ja huolehdittava jo sovittujen asioiden täytäntöönpanosta Bratislavan epävirallisen päämieskokouksen hengessä.

Komission tulee uusia lainsäädäntöehdotuksia antaessa huolehtia perusteellisesta vaikutustenarvioinnista. EU:n toimenpiteiden eri sektoreilla tulee olla keskenään johdonmukaisia ja toisiaan tukevia. Suomi tavoittelee nykyistä vähemmän, mutta parempaa ja kevyempää sääntelyä. Olennaista on jo tehtyjen sitoumusten ja olemassa olevan sääntelyn tehokas toimeenpano kaikilla sektoreilla. Tulevan vuoden

työohjelmassa on erityisen kannatettavaa vahva painotus sen varmistamiseen, että sääntely vastaa tarkoitusta ja että sitä sovelletaan ja pannaan täytäntöön asianmukaisesti.

Ministeriöiden EU-vaikuttamissuunnitelmien pohjalta loppuvuonna laadittavassa valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategiassa 2017 esitetään tarkemmin Suomen tavoitteita ensi vuonna keskeisiin EU-asioihin. Tämän muistion **pääasiallisessa sisällössä kuvataan** siksi vain tiiviisti **Suomen kantoja työohjelmaan ja kannaltamme keskeisiin aloitteisiin**. Esitetyt tavoitteet ovat jatkumoa tämän vuoden EU-vaikuttamisstrategialle ja -työlle.

## Pääasiallinen sisältö

Eurooppa-neuvoston kesällä 2014 hyväksymä unionin strateginen agenda, Bratislavan epävirallisessa päämieskokouksessa syyskuussa 2016 esillä ollut etenemissuunnitelma sekä komission työohjelma 2017 luovat puitteet unionin toiminnalle tulevana vuonna.

Kyseessä on Junckerin komission kolmas työohjelma, mutta ensimmäinen, josta on käyty järjestelmällistä vuoropuhelua neuvoston ja Euroopan parlamentin kanssa uuden parempaa lainsäädäntöä koskevan toimielinten välisen sopimuksen mukaisesti. Työohjelma koostuu yleisestä osuudesta, jossa kuvataan keskeiset lähtökohdat ja se, miten komission kymmenellä painopistealueella saadaan tuloksia aikaan, mukaan lukien yhteistyö neuvoston ja Euroopan parlamentin kanssa. Lisäksi liitteissä luetellaan: 1) uudet aloitteet (21 kpl); 2) REFIT-toimet (18 kpl); 3) prioriteeteiksi katsotut käsittelyssä olevat aloitteet, joissa toivotaan neuvostolta ja Euroopan parlamentin nopeaa etenemistä (35 kpl); 4) peruutettavaksi suunnitellut lainsäädäntöehdotukset (19 kpl) sekä 5) kumottavaksi esitettävät EU-säädökset (16 kpl). Kahden jälkimmäisen osalta kyse on vanhentuneista tai tarpeettomiksi käyneistä toiminnoista.

### Yhteisten arvojen noudattaminen

Suomi pitää hyvänä sitä, että komissio jatkaa työohjelmansa mukaisesti oikeusvaltioperiaatteen, demokratian ja vapauden arvojen puolustamista ja säilyttämistä. Myös Suomi jatkaa vaikuttamista siihen, että *oikeusvaltioperiaatteen* toteutumisen seuranta EU:ssa vahvistetaan. Suomi tukee komission keskeistä roolia oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen seurannassa.

Komission tulisi osallistua Eurooppa-neuvoston tulevaan *vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen strategisten suuntaviivojen puoliväliarvioon*.

Vaikka asiaa ei mainita työohjelmassa, komission tulisi myös vastata Euroopan parlamentin päätöslauselmaan *avoimesta, tehokkaasta ja riippumattomasta eurooppalaisesta hallinnosta*.

### Sääntelyn toimivuuden parantaminen

Junckerin komission aiempaa kunnianhimoisempi ja strategisempi lähestymistapa EU-sääntelyyn ja sen toimivuuteen näkyy myös vuoden 2017 työohjelmassa. Komissio toteaa, että paremman sääntelyn agenda huomioidaan kaikessa sen työssä. Tavoitteena on varmistaa, että EU-sääntely on tehokasta ja oikeasuhteista asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Komissio painottaa työohjelmassaan erityisesti EU-sääntelyn asianmukaista täytäntöönpanoa ja soveltamista. Komissio valmistelee tiedonantoa aiheesta ja aikoo tehdä konkreettisia ehdotuksia täytäntöönpanon valvonnan tehostamiseksi muun muassa sisämarkkinoilla ja ympäristöalalla. Suomi on pitänyt tärkeänä, että komissio hyödyntää täysimääräisesti EU-sääntelyn täytäntöönpanon ja soveltamisen valvontaan liittyvät välineet, mukaan lukien rakentava dialogi jäsenvaltioiden kanssa.

EU-sääntelyn selkeyden kannalta on hyvä, että komissio esittää niiden EU:n perussäädösten, joissa vielä viitataan komitologiamenettelyyn kuuluvaan valvonnan käsittävään sääntelymenettelyyn (ns. PRAC-menettely), mukauttamista delegoitujen säädösten järjestelmään. Kun yhä suurempi osa sääntelystä siirtyy tavanomaisesta lainsäädäntömenettelystä muille tasoille, on syytä varmistaa, että sääntelyn toimivuus, mukaan lukien hallinnollisen taakan keventäminen, toteutuu tälläkin tasolla.

Komission tavoitteena on varmistaa parempaa lainsäädäntöä koskevan toimielinten välisen sopimuksen täysimääräinen toimeenpano. Komissio on myös ehdottanut toimielinten välistä sopimusta yhteisestä rekisteristä, jolla lisätään edunvalvojien (lobbaajien) kanssa käytävän vuoropuhelun avoimuutta.

Komissio ehdottaa työohjelmassaan myös uusia toimia sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevan REFIT-ohjelman puitteissa, mukaan lukien REFIT-foorumin ensimmäisten tulosten perusteella laaditut yksinkertaistamishdotukset. Suomi pitää tärkeänä, että REFIT-foorumin rooli EU-sääntelyn yksinkertaistamisessa ja hallinnollisen taakan keventämisessä selkiytyy ja että foorumista muodostuu toimiva väylä yksinkertaistamisaloitteiden ja keventämistoimien eteenpäin viemiseen. Työohjelman ohessa julkaistua REFIT-tulostaulua tulee kehittää selkeämmäksi ja informatiivisemmaksi.

Komission työohjelmassa ei mainita Suomen tukemaa työtä EU-sääntelyn määrällisten vähentämistavoitteiden käyttöönottamiseksi. Syyskuussa 2016 antamassaan tiedonannossa paremmasta sääntelystä komissio kuitenkin totesi, että se tulee esittämään neuvostolle ja Euroopan parlamentille vuosittaisen taakkaselvityksen ja arvion taakan vähentämistavoitteiden toteutettavuudesta keskeisillä aloilla.

### Muuttoliikkeeseen vastaaminen

Suomi olisi toivonut vahvempaa lähestymistapaa muuttoliikkeen hallintaa koskevaan työohjelman osuuteen. Komissio korostaa keskeisten ehdotusten nopeaa hyväksymistä ja arvioi työn etenemistä sekä jatkotoimien tarvetta ensi vuonna. Komissio on antanut useita lainsäädäntö- ja muita ehdotuksia, joiden tavoitteena on uudistaa *Euroopan yhteinen turvapaikkajärjestelmä* ja kehittää *laillisen maahanmuuton väyliä* (erityisesti ns. Blue Card ja uudelleensijoittaminen). Suomi pitää tärkeänä *aiemmin sovittujen toimien* (mukaan lukien sisäiset siirrot sekä EU:n ja Turkin välinen julkilausuma) *toimenpanon* tehostamista ja valvontaa. Suomi kannattaa komission pyrkimyksiä saada kaikki jäsenmaat kantamaan vastuunsa ja tekemään oman osuutensa.

Muuttoliikkeen hallinta ja *perimmäisiin syihin vaikuttaminen* edellyttävät EU:n koko keinovalikoiman hyödyntämistä. Nämä pyrkimykset tulee ottaa huomioon EU:n suhteissa keskeisiin lähtö- ja kauttakulkumaihin. EU:n tulee panostaa kumppanuuskehikseen ja sen sisältämiin räätälöityihin *kumppanuussopimuksiin* ja huomioida sekä positiivisten että negatiivisten kannustimien merkitys kumppanuusmaiden yhteistyöhalukkuuden vahvistamiseksi. Kumppanuussopimusten

täytäntöönpanoa tulee seurata tehokkaasti erityisesti laittoman maahantulon vähenemisen sekä palautusten kasvun mittareilla.

Työohjelmassa olisi ollut paikallaan korostaa EU:n *palauttamisjärjestelmän tehostamista*. Voimassa olevien takaisinottosopimusten tehokkaan täytäntöönpanon lisäksi keskeistä on vireillä olevien EU:n takaisinottoneuvottelujen saattaminen pikaisesti päätökseen ja uusien neuvottelujen aloittaminen erityisesti Suomen kannalta keskeisten kolmansien maiden kanssa.

*Eurooppalaisen raja- ja merivartioston* osalta Suomen tavoitteena on saada järjestelmä nopeasti toimintakykyiseksi. Sen on myös toimittava käytännössä.

Komissio aikoo päivittää *viisumitietojärjestelmän (VIS)* vuonna 2017. Tämä on myös Suomen etu, koska laitonta maahantuloa voidaan estää tehokkaammin.

Rahoituskehyksen välitarkastelun yhteydessä on pohdittava mahdollisuuksia uudelleenkohdentaa *rahoitus* vastaamaan paremmin tämänhetkisiä tarpeita, kuten muuttoliike, nykyisen rahoituskehyksen puitteissa.

### Kasvun, kestävän kehityksen ja vakauden edistäminen

Komission työohjelma rakentuu odotetusti jo annettujen sisämarkkinastrategioiden ja ohjelmien eteenpäin viemiseen. Ehdotukset noudattavat pitkälti aiempiin suunnitelmiin sisältyviä aikatauluja.

Suomi on korostanut kasvupolitiikan nostamista komission ohjelmaa ja toimintaa läpileikkaavaksi teemaksi. Suomi pitää keskeisenä, että komissio asettaa kasvua ja kilpailukykyä tukevat toimet keskiöön Eurooppa 2020 -strategiaa, tutkimus- ja innovaatiopolitiikkaa, digitaalisia sisämarkkinoita sekä eri sektoripolitiikkojen uudistusta valmisteltaessa seuraavalle rahoituskehys- ja ohjelmakaudelle.

*Sisämarkkinastrategian* ehdotuksista suurin osa annetaan ensi vuoden aikana. Suomen kannalta keskeisiä vaikuttamiskohteita ovat muun muassa tavaroiden sisämarkkinoiden edistämiseksi tarkoitetut toimet sekä yritystoiminnan digitalisaation edistäminen. Myös palvelumarkkinoiden kehittämiseksi tarkoitettujen ehdotusten käsittely on keskeisesti esillä tulevana vuonna. EU-yhteistyön tiivistäminen terveysteknologian arvioinnissa sekä toimet terveysalan innovaatioiden ja terveysteknologian kasvun ja viennin edistämiseksi lukeutuvat niin ikään Suomen kannalta keskeisiin hankkeisiin. Lisäksi ensi vuodelle suunnitellut toimet sisämarkkinalainsäädännön tehokkaammaksi toimeenpanemiseksi ovat tärkeitä.

Komission *digitaalisten sisämarkkinoiden strategian (DSM)* kaikki 16 aloitetta on tarkoitus antaa ennen kuluvan vuoden loppua. Ensi vuonna tehtävä työ keskittyy ehdotuksista käytävien neuvotteluiden eteenpäin viemiseen ja joiltain osin niiden loppuun saattamiseen. Keskeistä on edetä erityisesti tekijänoikeusala, arvonlisäverotusta, sähköistä kauppaa sekä datan liikkuvuutta koskevissa ehdotuksissa, joilla voidaan arvioida olevan laaja-alaista vaikutusta sisämarkkinoiden toimintaan käytännössä. Komission työohjelman mukaisessa strategian puolivälitarkastelussa tulisi hankkeiden etenemisen lisäksi tarkastella myös laajemmin toimijoille uusista velvoitteista ja strategian toimeenpanosta johtuvia seurauksia.

*Vapaakauppaneuvottelujen* jatkaminen eri maiden kanssa on hyvin huomioitu työohjelmassa. Neuvottelujen (erityisesti Yhdysvallat ja Japani) edistäminen on keskeistä Euroopan kilpailukyvyn kannalta. EU:n tuontisuojainstrumenttien uudistaminen tulee tehdä vapaakauppaa edistävällä tavalla.

EU:n uuden *nuorisoaloitteen* keskeisenä tavoitteena on nuorten koulutuksen, työllisyyden ja osallisuuden edistäminen. Komissio täydentää *osaamisen agenda* ensi vuonna uusilla aloitteilla. Aloitteet liittyvät muun muassa oppisopimuskoulutettavien liikkuvuuteen ja koulutusjärjestelmien uudistamiseen. Liikkuvuustoimien tulisi koskea laajemmin ammattiin opiskelevien liikkuvuutta. Digitalisaation vaikutukset osaamiseen ja koulutukseen olisivat voineet näkyä vahvemmin työohjelmassa. Komissio aikoo vahvistaa nuorisotakuuta ja nuorisotyöllisyysaloitetta. Solidaarisuusjoukkoja koskevassa ehdotuksessa on otettava huomioon jo käytössä olevista toimista saadut kokemukset.

Suomi pitää myönteisenä, että komissio ehdottaa vuonna 2017 toimia *työn ja perheen yhteensovittamisen* helpottamiseksi sekä naisten työllisyysasteen nostamiseksi. *Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria* koskevan ehdotuksen osalta on tärkeää, että pilarin kattamia asioita käsitellään kaikkien jäsenmaiden kesken ja että pilarista ei tule oikeudellisesti sitovaa instrumenttia ja että se ei johda toimivaltamuutoksiin työ- ja sosiaalisektoreilla. Komissio antaa myös ensi vuonna kertomuksen työaikadirektiivin täytäntöönpanosta sekä ehdotuksen muuttaa nk. työsuhteen ehtojen todentamisdirektiiviä, joka koskee työnantajan velvollisuutta ilmoittaa työntekijöille työsuhteen ehdot.

Suomi pitää tervetulleena, että komissio aikoo tehdä lisäehdotuksia *veronkierron ja veropetosten ehkäisemiseksi* ja pyrkii tehostamaan verotuksen läpinäkyvyyttä ja viimeistelemään listan maista, jotka eivät noudata hyvän verotuksen kansainvälisiä käytäntöjä. Suomi toimii aktiivisesti kansainvälisen veronkierron ehkäisemiseksi ja pitää tärkeänä, että komissio vie jatkoehdotuksia eteenpäin nykyisen toimivaltajaon puitteissa. Myös *korruptiotilanteen* seuranta EU:ssa tulee jatkaa.

Suomi kannattaa myös komission *arvonlisäverotoimintasuunnitelman* toimeenpanoa. Tavoitteena on muun muassa ALV-järjestelmän yksinkertaistaminen erityisesti pk-yritysten näkökulmasta. EU:n arvonlisäverojärjestelmää tulee kehittää sisämarkkinoiden toimivuuden tehostamiseksi kohti nykyistä yksinkertaisempaa, tehokkaampaa, vakaampaa ja paremmin petoksilta suojattua järjestelmää. Suomi vaikuttaa siihen, että arvonlisäverodirektiivi mahdollistaisi alennetun verokannan soveltamisen myös digitaalisiin sisältöihin, mukaan lukien sähköiset kirjat ja lehdet.

Ensi vuonna keskeinen hanke on myös yhdistetty yhtiöveropohja (*Common Consolidated Corporate Tax Base, CCCBT*), joka vaikuttaa jäsenmaiden houkuttelevuuteen investointikohteena. On tärkeää arvioida, miten ehdotus vaikuttaa jäsenvaltioiden verotuottoihin ja kansallisten verojärjestelmien toimivuuteen ja verotuksen toimivaltaan.

Komission on tehnyt aiemmin useita *ilmasto- ja energiapolitiikkaan* liittyviä ehdotuksia joiden käsittely jatkuu vuonna 2017. Suomi on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että ilmastoon ja kiertotalouteen liittyvien ehdotusten käsittely on prioriteetti, mutta muistuttaa lisäksi maankäyttösektoria koskevan ehdotuksen merkityksestä EU:n 2030 ilmasto- ja energiakehyksen käsittelyssä.

Suomi pitää tärkeänä, että komissio alkaisi valmistella vuonna 2017 ilmastositoumuksen osapuolilta 2020 mennessä pyydettyä pitkän aikavälin strategiaa vähäpäästöisestä kehityksestä.

Komissio laatii *kiertotalouden* toimintasuunnitelman mukaisen strategian muoveista kiertotaloudessa. Suomi pitää strategian laatimista tärkeänä ja korostaa kunnianhimoisten mutta realististen uudelleenkäytön ja kierrätyksen tavoitteiden merkitystä. Suomi tukee vahvasti komission aloitetta selvittää kemikaali-, tuote- ja jätelainsäädännön ongelmakohtia kiertotalouden edistämiseksi.

Komission tulisi tehdä vuonna 2017 aloite EU-tason sääntelyn kehittamisestä paperista ja kartongista valmistettaville sekä neitseellisille että kierrätyspaperipohjaisille elintarvikepakkauksille, sillä kierrätysmateriaalien käyttö on lisääntynyt huomattavasti ja kansalliset säädökset vaikeuttavat tavaroiden vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla eikä vastavuoroisen tunnustamisen periaate toimi.

Suomi pitää tärkeänä, että komissio laatisi uudistetun *biotalousstrategian* jo vuonna 2017. Strategiassa tulisi panostaa nykyistä enemmän innovaatiomyönteiseen lainsäädäntöön ja edistää biotalouden ja kiertotalouden koherenssia.

Komission työohjelma sisältää odotetusti toimia *vähähiilisen liikenteen* edistämiseksi. Suomi pitää tärkeänä, että vähähiilistä liikennettä edistetään huomioiden liikenteen kehittyneiden biopolttoaineiden tarjoamat mahdollisuudet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä. EU tarvitsee unionin laajuisten tavoitteellisen politiikan kehittyneiden biopolttoaineiden edistämiseen liikenteessä vuoden 2020 jälkeen, ja biopolttoaineiden tarjoamien mahdollisuuksien tulisi heijastua vähähiilistä liikennettä koskevaan lainsäädäntöön.

Suomi pitää hyvänä, että komissio jatkaa työtään *investointien edistämiseksi*. Erityisesti Euroopan strategisten investointien rahaston keston pidentäminen ja rahoituksen vahvistaminen (EFSI 2.0) on nostettu työohjelmassa prioriteetiksi, jossa Euroopan parlamentilta ja neuvostolta toivotaan nopeaa päätöstä. Komissio on myös tehnyt esityksen ulkoisesta investointiohjelmasta, joka on suunnattu Afrikan ja EU:n naapuruston maille muuttoliikkeen perimmäisten syiden käsittelemiseksi sekä kestävä kasvun ja työllisyyden edistämiseksi. Lisäksi vuoden 2017 eurooppalainen ohjausjakso keskittyy toimenpiteisiin, joita jäsenmaiden tulisi tehdä investointien edistämiseksi ja vakaan finanssipolitiikan ja rakenneuudistusten varmistamiseksi.

Vuonna 2017 komissio arvioi *pääomamarkkinaunioni*hankkeen saavutuksia ja painopistealueita sekä antaa kaikki keskeisimmät toimikaudellaan valmiiksi toivottavat lainsäädäntöehdotukset. Suomi painottaa sääntelyn suhteellisuusperiaatteen vahvistamista ja kokonaistaakan pienentämistä. Maksukyvyttömyysmenettelyjen osalta mahdollisen EU-sääntelyn tarvetta, vaikutuksia ja kohdentumista on arvioitava huolella.

Työohjelmassa on kannaltamme myönteistä, että komissio jatkaa työtä *pankkiunionin viimeistelemiseksi*, pankkien vakavaraisuuden vahvistamiseksi ja riskien vähentämiseksi sekä täydentää pankkien pääomavaatimuksiin sekä kriisinratkaisuun liittyvää lainsäädäntöä. Suomi on pitänyt keskeisenä, että komission työohjelma tukee riskien vähentämistä riskien jakamisen edellytyksenä. Yhteisen talletussuojajärjestelmän luominen voi tulla kyseeseen vasta, kun siihen voidaan siirtyä tasavertaiselta pohjalta.

Komissio aikoo ensi vuoden alkupuoliskolla valkoisen kirjan *EU:n tulevaisuudesta mukaan lukien EMU*. Keskusteluun pitkäaikaisemmista EMU:n kehittämis ehdotuksista

on tarkoitus palata Eurooppa-neuvostossa vuoden 2017 loppuun mennessä. Suomi katsoo, ettei tässä vaiheessa ole tarvetta tai edellytyksiä tehdä päätöksiä EMU:n kehittämisestä pidemmällä aikavälillä.

Komissio pyrkii *rahoituskehyksen väliarvioinnilla* vastaamaan ajankohtaisiin haasteisiin ja tukemaan unionin prioriteetteja ja parantamaan kykyä reagoida odottamattomiin tilanteisiin. Komission tavoitteena on keskittyä tuloksellisuuteen sekä sääntöjen yksinkertaistamiseen.

Ensi vuonna annettavan *uutta rahoituskehyskautta (MFF 2021–)* koskevan esityksen osalta Suomi pitää tärkeänä, että kehyksen painopistettä siirretään jatkossa asteittain vahvemmin tukemaan talouskasvua, työllisyyttä ja osaamista. Rahoituksen prioriteettien tulee vastata paremmin nykyisiä tarpeita ja tulevien neuvottelujen yhteydessä tulee tarkastella mahdollisuuksia käyttää EU:n talousarvion määrärahoja joustavammin ennakoimattomiin tarpeisiin rahoituskehyksen enimmäismäärän puitteissa. Myös omien varojen järjestelmää uudistetaan.

*Euroopan syyttäjänvirastoa (EPPO)* koskeva asetusehdotus on yksi vireillä olevista prioriteettihankkeista, joissa komissio toivoo nopeaa etenemistä ensi vuonna. Euroopan syyttäjänviraston luomisella on tarkoitus tehostaa mahdollisuuksia puuttua EU:n taloudellisiin etuihin kohdistuviin väärinkäytöksiin, mikä olisi varsinkin nettomaksajamaiden edun mukaista. Suomi ottaa kantaa EPPOon osallistumiseen.

Komissio jatkaa työtään yhteisen *maatalouspolitiikan yksinkertaistamiseksi* ja modernisoimiseksi. Yksinkertaistamisessa keskitytään tiettyihin prioriteetteihin ottaen huomioon REFIT-foorumissa sekä monivuotisen rahoituskehysten yhteydessä tehtävä yksinkertaistaminen. Suomi on valmis yksinkertaistamaan maatalouden perusasetuksia varainhoitoasetuksen kokonaisuudistuksen yhteydessä komission esitystä laajemmin. Komission asettamien maatalousalan markkinoiden työryhmän sekä ruokaketjun korkean tason foorumin työ on käynnissä, ja näiden raporttien perusteella komissio harkitsee mahdollisia jatkotoimenpiteitä tuottajien aseman parantamiseksi ruokaketjussa.

### Sisäisen turvallisuuden kehittäminen

*Sisäisen turvallisuuden* varmistaminen muuttuvassa ympäristössä edellyttää yhteistyöinstrumenttien ajantasaistamista ja teknisen kehityksen huomioimista. Suomi suhtautuu myönteisesti *Schengenin tietojärjestelmän (SIS)* kehittämiseen. Erityisesti siltä osin kun kehittäminen vaatii runsaasti taloudellisia ja henkilöresursseja, tulee ehdotusten perustua huolelliseen vaikutustenarviointiin. Oikeusperustaa muutettaessa voitaisiin muun muassa selvittää mahdollisuutta kehittää järjestelmää siten, että terrorismin torjunnan tiedusteluvaiheesta vastaavat viranomaiset voisivat tehokkaammin hyödyntää sitä.

*EU:n rajanylitystietojärjestelmän (Entry-Exit)* toimeenpanon varmistaminen on ensisijaista. *EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmää (ETIAS)* kehitettäessä tulee huomioida järjestelmän lisäarvo ja hyödynnettävyys myös terrorismin ja muun vakavan rikollisuuden torjunnassa.

Suomi osallistuu aktiivisesti *korkean tason tiedonvaihtotyöryhmän (HLEG)* työhön. Suomi pitää tärkeänä, että työryhmässä käsiteltäisiin EU-tason tietojärjestelmiin ja tiedonvaihtoon liittyviä kysymyksiä ennakkoluulottomasti ja ratkaisukeskeisesti. Vuonna 2017 esitettävän loppuraportin tulee sisältää selkeitä toimenpide-ehdotuksia.

Turvallisuusunionin toteutumisen edistäminen on tärkeää. *Terrorismin ja muun vakavan rikollisuuden torjunnassa* tulee hyödyntää täysimääräisesti ja edelleen tehostaa jo olemassa olevien EU-instrumenttien käyttöä. Jo sovitut terrorismin torjunnan toimenpiteet tulee panna nopeasti täytäntöön. Tarkemmat kannat yksittäisiin uusiin hankkeisiin muodostetaan kannat varsinaisessa lainsäädäntömenettelyssä. Kysymys lentomatkustajatietojen (PNR) siirtämisestä kolmansille maille odottaa EU-tuomioistuimen tuomiota kuluvana vuonna. Komission tulee reagoida ratkaisuun nopeasti. Työohjelma ei sisällä tätä koskevaa aloitetta.

Terrorismin torjunnassa tarvitaan paitsi yhteistyötä kolmansien maiden kanssa myös finanssipakotteita ja perimmäisiin syihin, kuten konflikteihin, puuttumista. Suomi korostaa ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamista kaikessa terrorisminvastaisessa toiminnassa. On panostettava väkivaltaisen radikalisaation ehkäisemiseen.

### Ulkoisen toiminnan ja turvallisuuden vahvistaminen

Ulkoisen toiminnan vahvistamisen kannalta työohjelma on yleisesti ottaen tavoitteidemme mukainen: siinä todetaan muun muassa *puolustusalan toimintasuunnitelman (EDAP)* valmistuminen ja hankintamenettelyjen tehostamisen tarve sekä luvataan ehdotus Euroopan puolustusrahaston perustamisesta. Komissio toivoo pikaista etenemistä vakautta ja rauhaa edistävän rahoitusvälineen (IcSP) päivityksessä tavoitteenaan kumppanimaiden oman turvallisuudentuottamiskyvyn vahvistaminen. Tämä on myös Suomen tavoite.

Suomi katsoo, että *EU:n globaalistrategian toimeenpanossa* tulee kiinnittää erityistä huomiota yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan ja puolustusyhteistyön kehittämiseen sekä integroituun lähestymistapaan konflikteihin ja kriiseihin, mukaan lukien rauhanvälitys. Komission työohjelma on näiden tavoitteiden mukainen.

Komissio valmistelee yhdessä korkean edustajan kanssa uutta *Syyria-strategiaa*. Suomi katsoo, että olemassa oleva ”Euroopan unionin kokonaisvaltainen alueellinen strategia Syyrian ja Irakin osalta sekä ISILin uhkaan vastaamiseksi” vuodelta 2015 olisi riittävä ja pääpainon tulisi olla sen päivittämisessä ja toimeenpanossa. Uudelle strategialle asetetut tavoitteet ovat joka tapauksessa Suomen tavoitteiden mukaisia. On tärkeää, että jäsenmaat otetaan mukaan mahdollisen uuden strategian valmisteluun.

Komission työohjelmassa huomioidaan hyvin kehityspolitiikan ajankohtaiset tarpeet (eurooppalainen konsensus ja agenda 2030 sekä post-Cotonou). Muuttoliikkeen osalta komissio painottaa vahvasti *Afriikkaa*, mukaan lukien Afrikka-hätäapurahasto ja ulkoisten investointien rahasto.

### **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

Toimielinten välisellä sopimuksella paremmasta lainsäädännöstä (15506/2015) toimielimet sopivat tehostavansa unionin vuotuista ja monivuotista ohjelmasuunnittelua noudattaen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 17 artiklan 1 kohtaa, jonka mukaan komissio tekee aloitteet unionin vuotuisten ja monivuotisten ohjelmien laatimiseksi.



Komissio käy Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa vuoropuhelua sekä ennen vuotuisen työohjelmansa hyväksymistä että sen jälkeen. Tämä kattaa näkemysten vaihdon ennen komission aiekirjettä, aiekirjeen pohjalta sekä jo hyväksytystä työohjelmasta.

Komissio ottaa asianmukaisesti huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston vuoropuhelun kussakin vaiheessa esittämät näkemykset, mukaan lukien niiden pyytämät aloitteet.

Komission työohjelman pohjalta toimitteet vaihtavat näkemyksiä tulevan vuoden aloitteista ja sopivat vuotuista toimitteiden välisestä ohjelmasuunnittelua koskevasta yhteisestä julistuksesta. Siinä yksilöidään poliittisesti merkittävimmät asiat, joita olisi käsiteltävä lainsäädäntöprosessissa ensisijaisina. Toimitteet seuraavat säännöllisesti koko vuoden ajan yhteisen julistuksen täytäntöönpanoa.

## **Käsittely Euroopan parlamentissa**

Ks. edellinen kohta.

Komission varapuheenjohtaja Timmermans kertoi komission työohjelman 2017 valmisteluista heinäkuun alussa Euroopan parlamentille, joka hyväksyi päätöslauselman P8\_TA\_PROV(2016)0312.

Komission puheenjohtaja Juncker piti unionin tila -puheensa parlamentissa 14.9.2016.

Lisäksi komission kollegion jäsenet ja parlamentin valiokuntien puheenjohtajat keskustelivat työohjelmasta 3.–4.10.2016 vuosittaisessa tapaamisessaan.

Komission työohjelma 2017 esiteltiin 25.10.2016 Strasbourgin täysistunnossa.

## **Kansallinen valmistelu**

Ministeriöt toimittivat toukokuun lopussa VNK:n EU-asioiden osastolle alustavat näkemyksensä komission vuoden 2017 työohjelmasta ja syyskuun alussa EU-vaikuttamissuunnitelmansa ensi vuodelle.

EU-asioiden komitea 8.6.2016 ja 2.11.2016.

EU-ministerivaliokunta 22.6.2016 ja 11.11.2016 sekä EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 14.–16.9.2016.

## **Eduskuntakäsittely**

Valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategiaa 2016 (E 18/2016 vp) on käsitelty eduskunnan eri valiokunnissa ja suuri valiokunta on antanut asiasta lausunnon (SuVL 3/2016 vp).

Suuri valiokunta kirjasi 22.6.2016 valtioneuvoston selvityksen Suomen alustavista näkemyksistä komission työohjelmaan 2017 vaikuttamisstrategian 2016 jatkokirjeeksi (EJ 12/2016 vp).

**Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

—

**Taloudelliset vaikutukset**

—

**Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät**

—

**Asiakirjat**

Komission työohjelma 2017 liitteinen (COM(2016) 710 final), asiakirja 13668/2016.

Commission Staff Working Document - Regulatory Fitness and Performance Programme REFIT and the 10 Priorities of the Commission (REFIT Scoreboard) (SWD(2016) 400 final)

Komission tiedonanto 14.9.2016: ”Parempi sääntely: paremmilla tuloksilla saadaan aikaan vahvempi unioni” (COM(2016) 615 final)

**Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Jaana Jokelainen (VNEUS), [etunimi.sukunimi@vnk.fi](mailto:etunimi.sukunimi@vnk.fi), 0295 160 329  
Heli Siivola (VNEUS), [etunimi.sukunimi@vnk.fi](mailto:etunimi.sukunimi@vnk.fi), 0295 160 476  
Heidi Kaila (VNEUS), [etunimi.sukunimi@vnk.fi](mailto:etunimi.sukunimi@vnk.fi), 0295 160 316  
VNEUSin sektorideskit, [etunimi.sukunimi@vnk.fi](mailto:etunimi.sukunimi@vnk.fi), 0295 16001

**EUTORI-tunnus**

EU/2016/1624, EU/2016/1487

**Liitteet****Viite**

---

|                            |                                                                 |
|----------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| Asiasanat<br><b>Hoitaa</b> | YAN Yleisten asioiden neuvosto, Euroopan komissio<br><b>VNK</b> |
| Tiedoksi                   | EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, SM, STM, TEM, TPK, UM, VM, VTV, YM |

---